

duje pouze povaha věci bez ohledu na hodnotu sporu. K této poslední náležitosti i rozepře podle §u 3 zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. Tímto předpisem upravena jest jak věcná, tak místní příslušnost pro žaloby z příhod v dopravě, a je tomuto ustanovení rozuměti tak, že spory, podle něho zahájené, přikázány byly v době, kdy zákon o ručení železnic nabyl účinnosti, jen obchodním soudům anebo sborovým soudům opatřeným obchodní pravomocí, na jejichž místo vstoupily po zániku platnosti jurisdikční normy ze dne 20. listopadu 1852, čís. 251 ř. zá. samostatné soudy obchodní, neb obchodní senáty sborových soudů uvedené v §u 51 j. n. Tato, převzavši § 3 zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák., neomezila příslušnost obchodních soudů na spory, jichž hodnota přesahuje hranici určité částky peněžité, jako to učinila u rozepří pod čís. 1 a 2 §u 51 j. n. Proto mohou žaloby, uplatňující nároky podle zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. vneseny býti pouze na obchodní soudy, neb obchodní senáty v §u 51 j. n. jmenované jako soudy bez ohledu na výši hodnoty předmětu rozepře výlučně příslušné, jakž tomu jest v případech uvedených pod čís. 3 až 5 §u 51 j. n. Tato ustanovení, jakož i předpis §u 3 zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. nedoznaly změny ani předpisy zákona ze dne 1. dubna 1921, čís. 161 sb. z. a n. a zákona ze dne 8. června 1923, čís. 123 sb. z. a n., poněvadž tyto zákony nedotkly se soudní příslušnosti pro projednání rozepří podle zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. zahájených, až na to, že určily, které spory projednává samosoudce a které senát obchodního soudu, pokud se týče krajského soudu s obchodní pravomocí.

Čís. 4593.

Sudiště dle §u 104 j. n.

Jest »jmenovitým« uvedení soudu, obsahují-li všeobecné podmínky žalobce, podepsané žalovaným, ustanovení, že příslušným jest soud, »kde jest sídlo ústředny, pokud se týče oné filiálky žalobcovy, jež zaslala účetní uzávěrku«, pak-li v záhlaví kontokorentních stvrzenek byla uvedena příslušná filiálka.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1925, R I 59/25.)

Žalobě, zadané na krajském soudě v Litoměřicích, jehož místní příslušnost odůvodňoval žalobce dohodou podle §u 104 j. n., p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e vyhověl, zamítнув námitku místní nepřislušnosti, o d v o l a c í s o u d vyhověl námitce místní nepřislušnosti, zrušil napadený rozsudek a uložil prvému soudu, by vyčkaje pravomoci postoupil spisy obchodnímu soudu v Praze jako soudu příslušnému. D ů v o d y: K tomu, by platně byla založena příslušnost krajského soudu v Litoměřicích k projednání tohoto sporu, nestačilo, že se žalovaný na listinách příl. A a B, obsahujících sčítovanky žalující filiálky, podepsal pod doložkou, že souhlasí s všeobecnými bankovními podmínkami. Z listin těch není příl. B datována a obsahuje saldo válečných půjček ke dni 31. ledna 1921, což odpovídá též v kontextu zmíněným výtahům z účtů znějícím na uzávěrku ze dne 31. prosince 1920. Na listině příl.

A) nalézá se datum Prag, 29. Mai 1923 (psané žalovaným) a jest účet žalovaného vykázán dle uzávěrky dne 31. prosince 1922. Text prorogační doložky jest u obou stejný a jest obsažen v posledním odstavci na rubu listin těch otištěných všeobecných podmínek. Soud odvolací jest toho názoru, že odstavec tento nevyhovuje formálním a tudíž nutkavým předpisům o náležitostech smlouvy, jak obsaženy jsou v novelisovaném znění prvního odstavce Šu 104 j. n., třebas jde o doklad listinou vykázaný. Kdežto původní text tohoto odstavce nepožadoval zvláštního označení soudu, jemuž strany se podrobují, a proto jeho pojmenování bylo postradatelné, jen když nebylo pochybnosti, který soud míněn jest, nařizuje nynější doslov onoho odstavce, by místo, kde prorogovaný soud leží, bylo j m é n e m (namentlich) uvedeno. Dotyčný odstavec všeobecných podmínek žalující banky neoznačuje však místo, v němž prorogovaný soud leží, jménem, nýbrž toto výslovné pojmenování nahraňuje, pokud se týče opisuje obratem: »sídlo, kde naše ústředna, pokud se týče ona filiálka, jež zaslala účetní uzávěrku, se nalézá«, což však, jak vyloženo, nestačí k založení sudiště Šu 104 j. n., třebas listiny příl. A a B filiálkou Teplice-Šanov žalovanému byly zaslány. Ježto však první soud za tohoto stavu věci přece jen za místně příslušná se uznal a, spor projednav, rozsudek vydal, bylo napadený rozsudek ve smyslu Šu 475 odstavec druhý c. ř. s. zrušiti. Co se týče dalšího opatření uváženo toto: Správně bylo podati žalobu u všeobecného sudiště žalovaného, jímž jest jeho bydliště (§ 65 j. n.), když dle žaloby jiného sudiště kromě sudiště Šu 104 j. n. dovoláváno se nebylo (§ 41 odstavec druhý j. n.). Dle tvrzení žaloby bydlí žalovaný v Praze, kdež mu také žaloba doručena byla. Dle výtahu z obchodního rejstříku jest žalovaný majitelem firmy »Bankovní a komisionářský obchod« i má obchod ten po zrušení filiálky (v Teplicích-Šanově) svůj hlavní závod v Praze. Jest tedy k projednání sporu příslušným obchodní soud v Praze (§ 51 čís. 1 j. n.), jemuž k návrhu žalovaného postoupiti má posavadní soud první stolice spisy tohoto sporu k příslušnému jednání, nabude-li toto usnesení moci práva (§ 519 čís. 3 c. ř. s.).

N e j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Podle Šu 104 odstavec první j. n. mohou se strany podrobiti výslovnou úmluvou jednomu, nebo několika soudům první stolice m í s t j m e n o v ě u v e d e n ý c h, a musí úmluva tato býti prokázána soudu listinou již v žalobě. Odvolací soud míní, že listiny, k tomuto cíli žalující stranou již v žalobě předložené, pokud se tato strana dovolávala příslušnosti soudu první stolice z důvodu Šu 104 j. n., proto nepostačují, poněvadž dotyčné odstavce všeobecných podmínek žalující banky neoznačují j m e n o v ě m í s t a, v němž leží prorogovaný soud, nýbrž nahraňují to výslovné pojmenování opsáním »sídlo, kde naše ústředna, pokud se týče ona filiálka, jež zaslala účetní závěrku, se nalézá.« Odvolací soud přehlédl, že pro posouzení uplatňovaného sudiště s hlediska Šu 104 j. n. musí přicházeti v úvahu nejen jím citovaný výňatek ze všeobecných podmínek, nýbrž obsah celé listiny, tedy, že je také podstatno, že v záhlaví kontokorentních stvrzenek je filiálka žalující banky, jež zaslala účetní závěrku, výslovně uvedena, což za j m e n o v ě u v e d e n í m í s t a sluší

považovati, pročež nelze sdíleti právní názor odvolacího soudu, že nepostačují listiny k tomuto cíli žalující stranou již v žalobě předložené. Poněvadž dále nelze pochybovati, že listinný doklad může býti podán listinou, pocházející od žalobkyně a podepsanou žalovaným, jak tomu je podle zjištění i v tomto případě, byl soud prvního stupně ku projednání této rozepře podle §u 104 j. n. příslušným, proto bylo důvodnému rekursu vyhověti.

Čís. 4594.

Pro dohodu o příslušnosti jest lhostejno, zda ten, kdo se příslušnosti podrobil, bydlí na Slovensku, či zda jest dokonce cizincem.

Platnost a závaznost podrobení se tuzemskému soudu (soudu v zemích historických) jest posuzovati jediné s hlediska tuzemského práva (práva platného v zemích historických).

(Rozh. ze dne 27. ledna 1925, R I 61/25.)

K odůvodnění místní příslušnosti okresního soudu v Kutné Hoře dle §u 104 j. n. uvedla žalující strana, že žalovaný podepsal v Bratislavě objednávací lístky, obsahující doložku »splatno a žalovatelné« v Hoře Kutné. První soud, ačkoliv zjistil, že zmíněné skutkové tvrzení strany žalující se zakládá na pravdě, vyhověl námitce místní nepřislušnosti jednak z toho důvodu, že jeden objednávací lístek nebyl stranou žalující podepsán, důsledkem čehož prý nedošlo v tomto případě k úmluvě stran o příslušnosti soudu, jednak proto, že úmluva o prorogaci uzavřená v Bratislavě neodpovídá předpisu §u 317 uherského c. ř. s. **R e k u r s n í s o u d** zamítl námitku místní nepřislušnosti. **D ů v o d y:** Názoru prvního soudu nelze přisvědčiti. Listinný doklad o úmluvě prorogační může býti podán listinou pocházející od žalobce a podepsanou toliko žalovaným, poněvadž zákon v §u 104 j. n. nevyžaduje písemnou, nýbrž toliko výslovnou úmluvu, která také již v žalobě byla listinou prokázána; neboť z objednávacího lístku je patrné, že obě strany se dohodly o příslušnosti soudu. Úmluva o prorogaci není podle názoru rekursního soudu vyloučena ani ustanovením §u 317 uher. c. ř. s. Žalovaný není cizincem, nýbrž jest československé státní příslušnosti; nelze proto nahlédnouti, proč by nemohl se podrobiti pravomoci tuzemského soudu mimo obvod soudu jeho bydliště. Ustanovuje-li zákon ze dne 1. dubna 1921 čís. 161 sb. z. a n. k odst. X. uvoz. zákona k jurisdikční normě, že tuzemskem ve smyslu civilního soudního řádu jest území Československé republiky, ve kterém tento zákon platí, jest přes to, že jest v oblasti republiky dvojí procesní právo a každé výlučně účinkuje v určité části jinak jednotného a nedílného státního celku (§ 3 ústav. listiny), míti za to, že používání předpisů procesního práva jedné oblasti vůči oblasti druhé stejně jako vůči cizině vedlo by ke zcela nemožným důsledkům, že právě jednotnost státního území musí vésti k tomu, že bude upustiti od výlučnosti toho kterého práva a připustiti širší měrou než vůči cizině účinnost jednoho práva v území práva druhého, a že tomu bude zajisté i ohledně nedostatku formy při ujednání prorogačním. Z uvedených důvodů má soud rekursní za to, že nedostávající se forma prohlášení žalovaného, jak ji